

20.12.2016

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden: kvinnor får inte diskrimineras vid assisterad befruktning inom den offentliga vården

Diskrimineringsombudsmannen bad diskriminerings- och jämställdhetsnämnden utreda huruvida en hälsovårdsklient hade diskriminerats, då hon hade fråntagits tillgång till assisterad befruktning inom den offentliga hälsovården. Ombudsmannen bad även nämnden utreda huruvida universitetssjukhusens ledande överläkare gjort sig skyldiga till diskriminering enligt diskrimineringslagen, genom att förordna sina respektive sjukvårdsdistrikt att utesluta vissa kundgrupper, så som ensamma kvinnor och kvinnor, från offentliga vårdens assisterade befruktning. Ombudsmannen bad nämnden att förbjuda svaranden att fortsätta eller upprepa diskrimineringen, samt att nämnden skall fastställa ett vite för att förstärka förbudet. De ledande överläkarnas syfte med linjedragningen var att se efter att resurserna räcker till. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden ansåg att värnande om den offentliga hälsovårdens resurser på sätt och vis är ett godtagbart syfte enligt diskrimineringslagen. Ett godtagbart syfte berättigar i sig inte till särbehandling, utan vidare bör nämnden utreda huruvida tillvägagångssättet enligt diskrimineringslagen var nödvändigt för att uppnå ändamålet.

I ärendet hade inte kunna påvisats att en grupp måste särbehandlas för att hälsovårdens resurser skulle kunna tillgodoses. Diskrimineringsombudsmannen hade till exempel föreslått att alla som behöver assisterad befruktning ställs i vårdkö. Kvinnor skulle på basen av sin sexualitet på så vis inte behöva uteslutas ur hela vården för assisterad befruktning på grund av resurskrav. Därav, ansåg diskriminerings- och jämställdhetsnämnden, att svarandens tillvägagångssätt för att uppnå det på sätt och vis godtagbara ändamålet att värna om resurserna inte var ändamålsenliga och proportionerliga enligt diskrimineringslagen. Speciellt klandervärt ansåg nämnden att handlingen var, eftersom assisterad befruktning hade avslagits, fastän hälsovårdsklient själv på egen bekostnad hade skaffat de donerade könscellerna som behövdes för vården.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden konstaterade, att de ledande överläkarna i sitt arbete bör följa diskrimineringslagen så som den tolkas enligt grundlagen och de internationella avtalen som förpliktar Finland. Då man begränsar grupperns rätt till assisterad befruktning, kan man inte vidta åtgärder som enligt diskrimineringslagen är diskriminerande.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden ansåg att de ledande överläkarna hade gett sina sjukvårdsdistrikt diskriminerande förordnande då de förbjöd dem att fortsätta diskrimineringen. Nämnden ansåg även, att klienten hade diskriminerats på grund av sin sexuella läggning, då klienten inte hade fått assisterad befruktning inom den offentliga vården. Härtill ansåg nämnden att de ledande överläkarna hade försummat plikten att främja jämlikhet enligt diskrimineringslagens 5 § 1 moment.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden ställde för varje svarande ledande överläkare ett 30 000 euros vite för att verkställa nämndens diskrimineringsförbud och påbud.

Utlåtandet i sin helhet har publicerats på diskriminerings- och jämställdhetsnämndens websidor på finska:

http://yvttk.fi/fi/index/materiaalit/tapausselosteet_3/tapausselosteet2016_1.html

Ytterligare information: Diskriminerings- och jämställdhetsnämndens generalsekreterare

Juhani Kortteinen tfn. 0295 150151, e-post: juhani.kortteinen@oikeus.fi

20.12.2016

DISKRIMINERINGS- OCH JÄMSTÄLLDHETSÄMNDEN

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden är ett självständigt och oberoende rättsskyddsorgan som förordnats av statsrådet. Nämnden övervakar iakttagandet av diskriminerings- och jämställdhetslagen i privat verksamhet samt i offentlig förvaltning och affärsverksamhet. Till nämndens behörighet hör inte frågor som gäller arbetslivet om det är inte fråga om tillämpning av jämställdhetslagen.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämndens behörighet omfattar inte ärenden som gäller privat- och familjelivet eller religionsutövning.

Ärenden kan föras till nämnden av den som anser sig ha blivit diskriminerad eller utsatt för repressalier eller diskrimineringsombudsman eller med målsägandens sammatycke sammanslutning som främjar likabehandling.

I de ärenden som hör hos tillämpningsområden av jämställdhetslagen kan ärenden föras till nämnden endast av arbetsmarknadscentralorganisation eller jämställdhetsombudsman.

Ett ärende som är anhängigt i domstol eller hos någon annan myndighet tas inte upp till prövning i nämnden.

Nämndens uppgift är att ge rättsskydd till dem som upplever sig ha blivit diskriminerade eller utsatta för förbjudna repressalier i anslutning till diskriminering.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden kan förbjuda att fortsätta eller upprepa diskrimineringen eller repressalierna samt förena sitt beslut med vite och utdöma det.

Nämnden kan förelägga aktören att inom skälig tid vidta åtgärder för att fullgöra sina skyldigheter enligt diskrimineringslagen. Den kan även fastställa förlikning mellan parterna.

Nämnden kan inte förordna att gottgörelse eller annan ersättning betalas.

Ytterligare kan nämnden yttra sig om tillämpning av lagen om diskriminering eller jämställdhet på begäran av domstol, diskrimineringsombudsman, jämställdhetsombudsman eller annan myndighet eller förening

Ändring i nämndens beslut kan sökas hos förvaltningsdomstolen.

Handläggningen av ansökan i diskriminerings- och jämställdhetsnämnden är avgiftsfri och nämndens expeditioner är avgiftsfria. Parterna betalar själva de övriga rättegångskostnaderna.

Närmare information om diskriminerings- och jämställdhetsnämnden: <http://yvttk.fi/fi>

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden
PB 27
FI-00023 Statsrådet

Diskriminerings- och jämställdhetsnämndens e-post: yvttk@oikeus.fi